

SDR. OMME LEGER MED

+
Udviklingsplan 2023-2033

**Sdr.
Omme**
den aktive by

Sdr. Omme Landsbyråd
Maj 2023

**Aktiv hverdag
langs åen**

Med denne udviklingsplan sætter vi mål
for de næste 10 år

Vi fortsætter med at udvikle vores landsby
til en indbydende og grøn by
med nem adgang til aktivitet og oplevelser
i byen og langs åen

Sdr. Omme Landsbyråd
Maj 2023

**Aktiv hverdag
langs åen**

INDHOLD

1. Indledning	4
❖ Sdr. Omme leger med!	5
❖ Hvorfor en udviklingsplan?	6
❖ Den røde tråd i vores udvikling	7
2. Vores byggesten – Her bor vi godt.....	8
❖ Kvalitet i hverdagen	9
❖ Menneskene og aktiv hverdag	10
❖ En "rigtig lille by" med identitet	11
❖ Vi arbejder med vores udfordringer	12
❖ Overblik – Byggesten, mål og vision	13
3. Mål for fremtiden – Mere af det vi allerede kan og gør....	14
4. Det vi vil arbejde med.....	16
❖ Noget for os og noget for nye borgere	17
❖ Tema 1 – Byens udseende og funktioner	18
❖ Tema 2 – Byens mennesker og fællesskab	20
❖ Tema 3 – Byens natur- kultur- og fritidstilbud	22
5. Idékatalog – Ønsker fra borgermøder	24
6. Kontakt og nyttig viden	26

**Aktiv hverdag
langs åen**

1. INDLEDNING

- Sdr. Omme leger med!
- + • Hvorfor en udviklingsplan?
- Den røde tråd i vores udvikling

Aktiv hverdag
langs åen

Sdr. Omme leger med!

Vi vil være en aktiv del af "Fremtidens Legeplads"

Billund Kommune byder børn i alle aldre, i byer og lokalsamfund op til leg i udviklingsstrategien for hele kommunen "FREMTIDENS LEGEPLADS (2019-2030)". Om byer i landdistrikter står, at vi hver især har vores styrker og kendetegn, som gør, at her er godt at leve – og samlet set gør byernes kvaliteter kommunen til en stærk kommune.

Vi gør vores aktive hverdag langs åen synlig

I Sdr. Omme har vi i mange år arbejdet med at gøre os mere synlige i bybilledet med de styrker vi har. Med et stærkt sammenhold og stædigt gå-på-mod har vi gennemført mange synlige projekter. Gradvist bidrager vores lokalsamfund til, at vi får en mere og mere attraktiv by at leve i.

Vi kalder på samarbejde om nye mål

Denne udviklingsplan følger op på planen fra 2011. Vi vil gerne være ambitiøse og sætte nye mål, der kan give os flere børnefamilier, moderne og alternative boliger og et mere attraktivt og grønt bymiljø. Derfor er vi med på leg, kreativitet og samspil med kommunen fremover.

LINK:
[fremtidens-legeplads.pdf \(billund.dk\)](#)

Aktiv hverdag
langs åen

Hvorfor en udviklingsplan?

Udviklingsplanen fortæller, hvad vi ønsker for vores by

Billund Kommune understøtter landsbyernes udvikling via Landdistriktpuljen og anbefaler, at vi sætter fælles mål for vores samarbejde i byen fremover. Det gør det nemmere at prioritere egne kræfter og pege på det, vi har brug for støtte til.

Borgernes input til planen

Udviklingsplanen samler op på alle de input borgere i Sdr. Omme har leveret. I 2022 indsamlede Landsbyrådet ønsker og idéer fra alle fremmødte borgere til årets generalforsamling. I april 2023 blev borgerne igen indbudt. Der blev sat mål for byens udvikling 10 år frem og vigtige første skridt blev drøftet.

Udviklingsplanen skaber overblik over vores byggesten:

- ❖ Sdr. Ommes særlige kvaliteter: byen, menneskene, hverdagslivet
- ❖ Det vi drømmer om
- ❖ Det der driver os

Udviklingsplanen sætter mål og retning for det vi vil:

- ❖ Hvad vi vil opnå sammen
- ❖ Hvilke opgaver vi vil løse
- ❖ Hvad der er vigtige første skridt

Aktiv hverdag
langs åen

Den røde tråd i vores udvikling

Vi bygger lag på lag

Sdr. Omme bygger stadig videre på fundamentet fra Helhedsplanen 2011. Åen er genfundet og byen har fået en central plads, et Naturrum og meget meget mere, der gør det muligt at leve et aktivt hverdagsliv.

2011 Helhedsplan

Satte mål for byens udvikling
Fysik, socialt, kulturelt

2013 Kulturarkivkatalog

Beskrivelse af byens historie, kulturarv
og særlige identitet samt forslag
til projekter

2015 områdefornyelsesplan

Program for projekterne:
Sigeng, Åstederne og trafikforbedringer

2023 Udviklingsplan

Mål for næste 10-årige periode
Mere af det vi allerede kan og gør
for at bevare vores mennesker, serviceniveau
og en god by alt leve i.

Se [LINK](#) til planerne side 27

Aktiv hverdag
langs åen

2. VORES BYGGESTEN

HER BOR VI GODT

- **Kvalitet i hverdagen**
- + • **Menneskene og aktiv hverdag**
- **En "rigtig lille by" med identitet**
- **Vi arbejder med vores udfordringer**
- **Overblik – Byggesten, mål og vision**

**Aktiv hverdag
langs åen**

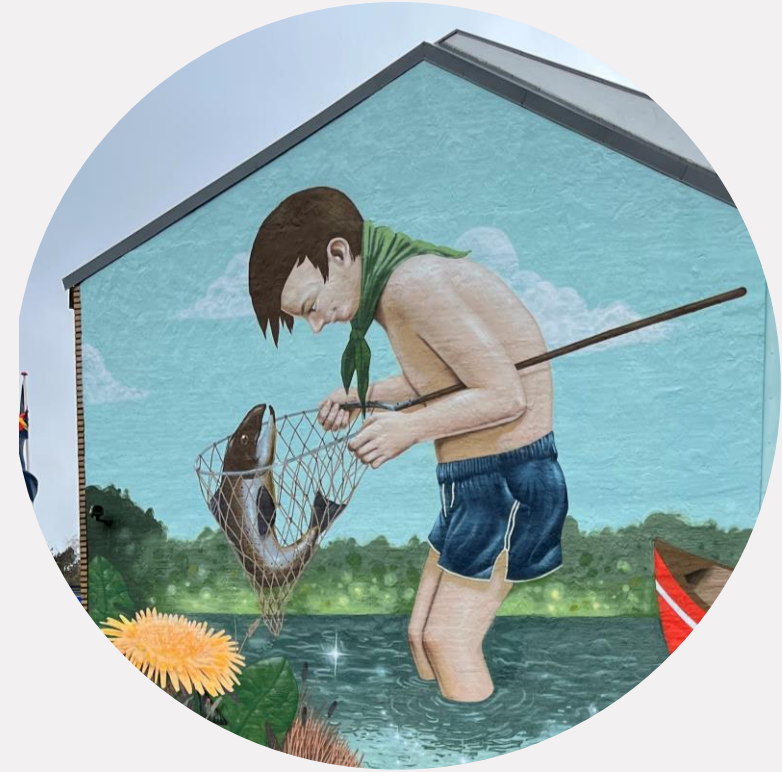

Kvalitet i hverdagen

Det er vigtigt, at vi har overblik over kvaliteterne i vores by.

Vores særlige kvaliteter er vores byggesten til det gode hverdagsliv.

Vores fysiske kvaliteter (byen og omgivelserne) og vores menneskelige kvaliteter (sociale og kulturelle) skal vi passe på, bevare og udvikle.

**Aktiv hverdag
langs åen**

Menneskene og aktiv hverdag

Vi holder gang i hverdagslivet

Sammenhold, initiativ og vilje er vokset ud af samarbejdet i vores foreninger og har lagt grundstenen til vores vedholdende arbejde med udvikling i vores by.

Vi har synlige symboler på sammenhold

Vi er gode til at skaffe midler til projekter og aktiviteter, der styrker vores by. I de seneste 10 år er mange nye mødesteder kommet til. Sigeng, Naturrum, Å-steder, sports- og fritidsrum, stier og snart en hundeskov er alle groet af borgernes initiativ.

Vi har tradition for at ville og kunne

"Der er gang i den i Sdr. Omme" er et slogan fra kapgangens storhedstid. Det passer stadig på byen. Usædvanligt for sin størrelse har byen tiltrukket store virksomheder og mennesker gennem tiden. Fængslet satte allerede i 30'erne præg på byens udvikling. De ansatte efterspurgte nye typer boliger, varer, service og ikke mindst blev de aktive i byens kultur- og foreningsliv.

Sdr. Omme fik dengang et varieret og moderne forretningsliv og et blomstrende erhvervs- og foreningsliv. Sporene har sat sig i nutidens Sdr. Omme. Foreningsliv og virkelyst er intakt, mens kampen for nyt liv i byens tomme butikker er en udfordring. Sdr. Omme desværre deler med andre byer - og kæmper med.

Sammenhold
Initiativ
Vilje

Aktiv hverdag
langs åen

En "rigtig lille by" med identitet

En stationsby tæt på alt vi behøver i hverdagen

En typisk stationsby med alle dens kvaliteter

Sdr. Omme er en typisk stationsby, også selvom banen ikke længere er i drift. Fordelen ved at være en stationsby er, at de opstod og udviklede sig som rigtige små byer og de fleste af dem er, som Sdr. Omme, gode steder at bo med institutioner, skole, børnehave, ældrecenter, fritids- og sportscenter, supermarkeder, erhvervsområder og nydelige boligområder omkring bymidten. Det meste kan nås i gå- og cykelafstand og i Sdr. Ommes baghave er der attraktiv natur og historie-fortælling med heden og gravhøjene.

Vi tilbyder noget, som parcelhusforstæderne ikke gør

Holder vi et skarpt blik på vores særlige identitet som stationsby har vi en mulighed for at videreudvikle vores by som bæredygtigt og attraktivt levested. Stationsbyerne har stadig den variation i bymiljøet og i tilbud til borgerne, som parcelhusforstæderne mangler.

Sdr. Omme har sin bymidte og hovedgade, der stadig er symbol på byens oprindelse og fællesskab. Selvom vi har udfordringer, må vi fortsætte med at skabe nyt liv i centrum med attraktive forbindelser til åen og naturen.

VORES IDENTITET

Du kan læse mere om Sdr. Ommes helt særlige identitet i kataloget, som byen lavede sammen med Billund Kommune og Billund Museum i 2013.

Kataloget fortæller, hvorfor vores by ser ud, som den gør og om det vores fællesskab er groet af.

LINK:
[dok.pdf \(byfornyelsesdatabasen.dk\)](#)

Aktiv hverdag langs åen

Vi arbejder med vores udfordringer

Knasterne i vores udvikling

Vi arbejder med tiltrækning af familier

1723 borgere tæller DK statistik 2022. Sdr. Omme har fra 2017-22 oplevet en positiv befolkningsudvikling på 1,5% sammenlignet med 1,7% i kommunen som helhed. Vi er blevet 26 flere borgere på 5 år, men vi bliver også ældre i byen. Vi har brug for flere børnefamilier for at bevare en befolkningsvækst og vores serviceniveau. Bosætningsgruppen er dannet for nylig. Den vil arbejde med at bevare de borgere vi har og tiltrække nye. Der er brug for at kunne tilbyde nye og alternative boligtilbud. Ombygninger af erhverv i hovedgaden til bolig og 15 nye rækkehuse er byens nyeste tiltag.

Vi opgiver ikke kampen for en skønnere hovedgade

Hovedgaden er kompliceret at arbejde med. Tomme butiksruder, huse og facader, der trænger til vedligehold og ikke mindst tung trafik har været et tema i årevis. Som lokalsamfund gør vi, hvad vi kan. Forskellige arbejdsgrupper, foreninger og private har arbejdet med spredte forskønnelser i hovedgaden. En sammenhængende indsats, der kan styrke vores centrum, må vi søge inspiration til og samarbejde omkring. Vi vil gerne bevare vores identitet som stationsby, en "rigtig lille by" og vi vil gerne arbejde for et bymiljø, der udstråler liv og trivsel.

**Aktiv hverdag
langs åen**

Overblik- Byggesten, mål og vision

Udvikling i Sdr. Omme bygger på:

- **Sammenhold** – vi løfter i flok
- **Initiativ** – vi sætter i gang
- **Vilje** – vi gennemfører

BYGGESTEN

FYSISKE kvaliteter

- EN "RIGTIG" LILLE BY
- FANTASTISK NATUR
- MANGE STEDER AT SAMLES I BYEN OG NATUREN
- STÆRKE ERHVERV

SOCIALE kvaliteter

- SAMARBEJDE
- ILDSJÆLE
- TRYGHED
- TAGER HÅND OM HINANDEN

KULTURELLE kvaliteter

- GODT OG TRADITIONSRIGT FORENINGSLIV
- VIRKELYST
- GODE TIL AT HENTE MIDLER TIL BYEN
- JYDEFESTEN
- NYE TRADITIONER GROR MED DE NYE STEDER VI SAMLES

MÅL

Et godt sted at leve og opleve

En attraktiv landsby,
indbydende og grøn
En by der har let adgang til aktivitet
og oplevelser i byen og langs åen

VISION Aktiv hverdag langs åen

3. MÅL FOR FREMTIDEN

- **Mere af det vi allerede kan og gør**

+

**Aktiv hverdag
langs åen**

Mere af det vi allerede kan og gør

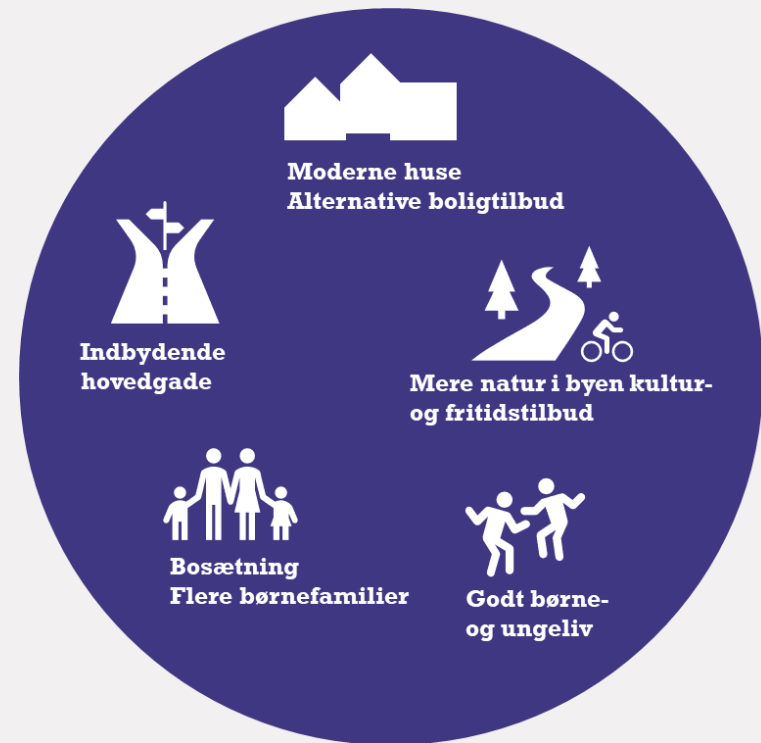
Sdr. Omme skal tilbyde en god og aktiv hverdag langs åen
– Det holder vi fast i.

Vi sætter også nye mål og vi er ambitiøse,
for vi vil gerne bestå som attraktiv boligby.

Vi vil bevare vores institutioner, vores dagligvarebutikker
og vores tilbud til borgere i alle aldre.

Vi vil fokusere på indsatser, der kan give os:

- ❖ Et mere attraktivt og grønt bymiljø og hovedgade
- ❖ Moderne og alternative boliger til nye familier og til byens seniorer
- ❖ Flere børnefamilier
- ❖ Godt børne- og ungeliv

Aktiv hverdag
langs åen

4. DET VI VIL ARBEJDE MED

- Noget for os og noget for nye borgere

- **Tema 1:** Byens udseende og funktioner

- **Tema 2:** Byens mennesker og fællesskab

- **Tema 3:** Byens natur-, kultur- og fritidstilbud

Aktiv hverdag
langs åen

Noget for os og noget for nye borgere

Vi vil arbejde på at fastholde vores stærke by

På de næste sider samler vi op på de ønsker og idéer, som borgerne har vist mest interesse for på vores borgermøder. Vi har ordnet forslagene i 3 temaer:

- ❖ Byens udseende og funktioner
- ❖ Byens mennesker og fællesskab
- ❖ Byens natur-, kultur- og fritidstilbud

Med forslagene lægger vi vægt på at skabe trivsel for de borgere, som bor i byen. Men vi ser også på tendenser i tiden, der siger, at vi får nye typer af borgere med nye behov til vores mindre byer i DK. Derfor er vores indsatser også rettet mod nye borgere med nye behov.

Vi har beskrevet, hvad vi kan arbejde med inden for den næste 10-årig periode og giver forslag til, hvad vi kan starte med. På side 25 kan du se det samlede idé-katalog fra de to borgermøder Landsbyrådet har afholdt.

Aktiv hverdag
langs åen

Byens udseende og funktioner

tema 1

Et mere attraktivt og grønt bymiljø og hovedgade

Noget løser vi selv

Hovedgaden er byens visitkort og i manges øjne er den ikke for køn, men flere af de funktioner, der hører centrum til og skaber liv, er stadig velfungerende - vores kro, lægehus, skole, kirke, dagligvareforretninger, bageri, mødesteder m.m. Vi ønsker os mere attraktive rammer om vores aktiviteter i hovedgaden. Til en vis grad har vi kræfterne til selv at forskønne, senest det nye anlæg med beplantning ved byens kryds.

Noget kan vi ikke løse alene

Vores problemer i hovedgaden er dog sammensatte. Det ved vi, men vi drømmer om, at tiden arbejder for os. Selv storbyerne i Europa arbejder med at skabe mere attraktive bymiljøer for mennesker ved at nedsætte hastigheder i deres bymidter og ved at satse meget mere på et bæredygtigt og grønt bymiljø. Vi drømmer om, at vi i løbet af det næste årti, sammen med Billund Kommune, kan tage hul på den hårde kerne af de problemer vi alle kæmper med i kommunens omegnsbyer - trafikløsninger, sanering/ nedrivning/ udskiftning af forfaldne ejendomme og en mere grøn udvikling.

OM 20 ÅR?

Sdr. Omme hovedgade kan udvikle sig på mange måder - og byen skal samarbejde om hvordan.

Her blot et eksempel på, hvordan en fremtid kunne se ud, hvis det lykkes at udvikle med fokus på det gode hverdagsliv og trivsel - med trafikdæmpning, mere grønt og moderne boliger og med fokus på stationsbyens kvaliteter.

*Vision fra bogen:
De historiske stationsbymidter
som kulturarv
Realdania*

LINK: [De historiske stationsbymidter som kulturarv - udvikling eller afvikling \(realdania.dk\)](#)

Aktiv hverdag langs åen

Byens udseende og funktioner

tema 1

Hvad kan vi arbejde med?

- ❖ **At værne om hovedgaden og åen som vores livsnerver**
Vi skal fortsætte med at synliggøre og udvikle vores aktive steder i byen og langs åen – sætte trivsel i højsæde. (Fx kan et overdækket læsted på Sigeng, muliggøre flere alsidige aktiviteter, opgradering af byens legepladser fremmer liv, og lettere adgang til åen kan fremme fiskeri og kanosejlads).
- ❖ **At forbedre byens fremtoning.** Borgerne foreslog bl.a. markering af vores indfaldsveje, nedrivning af forsømte bygninger, at gøre noget ved tomme butiksruder, belysning flere steder i byen. På ønskelisten er også opgradering af kirkepladsen, der kan forbinde hovedgaden med et fint historisk sidegademiljø i aksen mod stationsbygningen, forbi skolen.
- ❖ **At inddrage naturen i bymiljøet – meget mere.** Mange har et ønske om mere natur i byen, så man også i byen fornemmer vores natur. Vi har gode potentialer for at skabe en mere grøn profil. Naturen er tæt på. Åstederne bidrager fx til at synliggøre aktiviteter langs åen. Naturrum, Anlægget og stier knytter sig også til byen med rekreative muligheder tæt på.
- ❖ **At fremme sikker trafik og trivsel i hovedgaden.** Fartdæmpning, bump, sikker skolevej står på manges ønskeliste. Vi balancerer med statslige trafikale krav på hovedgaden, der ikke umiddelbart er forenelige, med vores ønsker, men vi må ikke gå op. Vejdirektoratet har fx netop udgivet en eksempelsamling om trafik og byrum i mindre byer, der viser, at noget kan lade sig gøre.

Hvad kan vi gøre først?

At arbejde med byens attraktivitet kalder på dialog med kommunen:

- ❖ **Dialog om nedrivning af forsømte ejendomme**
Et udbredt ønske er, at vi søger en afklaring af, om kommunen kan samarbejde om en indsats for nedrivning af forsømte ejendomme i byen.
- ❖ **Dialog om trafikale ændringer i hovedgaden**
Det andet ønske er dialog med kommunen om, hvordan vi kan arbejde hen imod en mere tryk og attraktiv hovedgade med fartdæmpende tiltag fx mere beplantning.

Inspirere til at arbejde med natur i byen

- ❖ Projekterfaringer viser, at det ikke behøver være dyrt at inddrage mere natur i byen, men der er brug for inspiration og viden om, hvordan vi arbejder med mere natur i bymiljøet. Lad os starte med at indhente spændende og nyttig inspiration. Det er afgørende, at vi får inspireret og mobiliseret kræfter, der har lyst til at løfte fra interesse til handling, hvis vi skal realisere naturprojekter i vores by.

INSPIRATION

Trafik og byrum i mindre byer

Vejdirektoratet 2023

LINK:

[Trafik og byrum i mindre byer - eksempelsamling \(vejregler.dk\)](#)

Det grønne Frejlev

Hvordan indtager mindre bysamfund landskabsrum og skaber ny identitet

Aalborg Kommune 2022

[dok.pdf \(byfornyelsesdatabasen.dk\)](#)

Aktiv hverdag
langs åen

Byens mennesker og fællesskab

tema 2

Styrket fællesskab og tiltrækning af familier

Fokus på os, der bor i byen

Vi er kendt for vores fællesskab og stærke traditioner, som alle støtter op omkring. Fx kan Jydefesten holde 50 års jubilæum 2024, men vi er også udfordret på, at trække nye ildsjæle og frivillige til i foreningslivet. Derfor er det vigtigt, at vi får inviteret alle med ind i fællesskabet. Byen har fået nye udenlandske borgere. De kommer med ny inspiration og nye kræfter. Det er det vigtigt, at vi får budt velkommen og får indsigt i deres forestillinger om byen og fællesskabet. Børn- og unge skal også følge sig som en ligeværdig del af fællesskabet. Derfor er det vigtigt også, at få lyttet til deres behov for et godt hverdagsliv i Sdr. Omme.

Fokus på tilflyttere

For nylig viste en undersøgelse fra Forenet Kredit, at der er sket en befolkningsfremgang i danske landsbyer på 30% siden 2015. En anden undersøgelse fra Bolius siger, at hver 5. byboer drømmer om at flytte på landet. Vi vil gerne invitere nogen af alle dem til Sdr. Omme, men vi er også klar over, at vi mangler de boliger, som byboerne efterspørger og vi har svært ved at få en boligrokade i gang, fordi vi ikke har passende seniorboliger til dem, der gerne vil blive boende i byen. Vi tror på, at et mere blandet boligudbud med tilbud af seniorboliger og udlejningsboliger vil gøre flere nysgerrige på vores by.

**Aktiv hverdag
langs åen**

Byens mennesker og fællesskab

tema 2

Hvad kan vi arbejde med?

❖ Tiltrækning af flere familier

Bosætningsgruppen er trukket i arbejdstøjet for at se på, hvordan Sdr. Omme kan tiltrække nye borgere med flere og alsidige boligtilbud. Det er en opgave, som kræver samarbejde med Billund Kommune.

❖ Værne om vores fællesskab

På borgermødet blev der udtrykt bekymring for fællesskabets sårbarhed. Der er behov for nyt blod til foreningslivet. Derfor blev det foreslået, at foreningerne samarbejder om nye måder, at trække ildsjæle. Fx fælles arrangementer på tværs og kulturmøder med nyt inspirerende indhold.

❖ Velkomst til udenlandske tilflyttere

Vi kan være mere omhyggelige med at byde velkommen til vores udenlandske tilflyttere. Med velkomstpakken kan følge mere information om vores fællesskab og foreningsliv og vi må gøre mere ud af at indbyde til uformelt samvær, hvor vi lærer hinanden at kende.

❖ Inddrage børn og unge i fællesskabet

Børn og unge skal være en del af fællesskabet og skal mærke, at de har indflydelse på de aktiviteter og projekter, som handler om dem. Det kan ske i samarbejdet med skolen, institutionerne og de foreninger, hvor de færdes. Vi skal huske at lytte til deres behov og inddrage dem, når vi sætter initiativer i gang.

Hvad kan vi gøre først?

Indsatser for bosætning

- ❖ **Invitere kommunen til at tænke ud af boksen om alsidige boligtilbud**
Hvordan kommer vi derhen, at Sdr. Omme kan tilbyde lejeboliger til seniorer og til familier, der vil prøve kræfter med landsbyliv eller kan tilbyde nye boligformer til familier med hang til friluftsliv mv. ?
- ❖ **Annoncere efter seniorer med ønske om etablering af bofællesskab**
På borgermøderne ville flere seniorer gerne undersøge interessen for senior-bofællesskab. Det blev foreslået, at annoncere til stiftelse af en arbejdsgruppe.

Nytænkning i fællesskabet

Vi kan søge inspiration til, hvordan vi udvikler fællesskab og foreningsliv i moderne tid, hvor nye typer borgere, børn og unge bliver inddraget, og vi kan selv prøve flere nye idéer af. Fx arrangementer på tværs, der appellerer til alle generationer og giver et større kendskab til hinanden. Der blev foreslået madkulturmøde eller nye og andre input til Jydefesten, der appellerer til nye typer af borgere i byen. Der blev også foreslået brobyggende projekter, som fælleshaver, der kan appellere på tværs af generationer, kultur, by- og landfolk.

INSPIRATION

En ny rapport fra Landdistrikternes Fællesråd konkluderer, at der er potentiale for udvikling i landdistrikterne, hvis kommunerne samarbejder med lokalsamfundene om at få flere lejeboliger til landsbyerne.

**Inspirationskatalog:
Lejeboliger på landet**

Landdistrikternes fællesråd '2023

LINK

[Lejeboliger-paa-landet-inspirationskatalog.pdf](#)
(landdistrikterne.dk)

Aktiv hverdag langs åen

Byens natur-, kultur- og fritidstilbud

tema 3

Adgang til gode hverdagsoplevelser skal styrke bosætning

Lettere adgang til naturen

Vi ved, at adgang til natur og friluftsliv står højt på listen, når mennesker svarer på, hvad der gør et område godt at bo i. Naturen taler til alle generationer. Vi omgiver os med masser af natur og vi arbejder løbende på at udvide stinettet, så vi har adgang til den. Åen er blevet vores varemærke.

Større spillerum for børn- og unge

Selvom Sdr. Omme byder på et væld af fritidstilbud til alle aldre, er vi ikke sikre på, at børn- og unge betjenes optimalt. Især i naturen har vi rige muligheder for at skabe inspirerende børne- og ungerum i til leg, bevægelse og samvær. Vi vil gerne give spillerum til, at børn og unge selv kan medvirke til at skabe deres egne udfoldelsesrum i naturen, værksteder eller væresteder.

Natur-, kultur- og fritidstilbud skal markedsføres og synliggøres

Vi er stolte af de brede fritidstilbud vi kan tilbyde i Sdr. Omme, som ikke alene benyttes af byens borgere, men også af turister, der bor på Campingpladsen eller overnatter på kroen. Vi skal blive bedre til at markedsføre vores tilbud især overfor nyttilflyttere og overfor naturturister, med hang til kanosejlad og fiskeri m.m. Byens friarealer Sigeng og anlægget indbyder også til flere friluftaktiviteter og kulturelle fællesarrangementer i det fri – noget der også kan appellere til nye typer af borgere.

Aktiv hverdag
langs åen

Byens natur-, kultur- og fritidstilbud

tema 3

Hvad kan vi arbejde med?

❖ Natur og fritid

Et stort og helt konkret ønske hos mange borgere var en hundeskov, som Landsbyrådet har søgt og modtaget midler til hos Billund Kommune. Vi venter på at gå i gang med etablering. Andre ønsker er at få rensset op og skabt bedre plads langs åen til aktiviteter for fiskere og kanosejlere. På ønskelisten er også at få undersøgt mulighed for skydeaktiviteter på den nordlige hede.

❖ Kultur og fritid

Tilbud er der mange af, men alligevel kredsede diskussionerne på borgermøderne om tilbuddene rækker til de interesser, som fx nye borgere kommer med. Flere mente, at de omgivelser, der er skabt gennem de senere år med Naturrum og Sigeng indbyder til flere typer kulturarrangementer musik, markeder m.m.

❖ Børn og unge - "egne steder" ude eller inde

Børn og unge skal støttes til udvikling af deres "egne steder". Erfaringer beskrevet af Københavns Universitet viser, at de unge bør medvirke i hele processen fra ide til gennemførelse. Kobles de af i gennemførelsen, bliver ideerne ofte omsat til voksnes sædvanlige projekter, der ikke nødvendigvis appellerer til de unge brugere. Dog understreges det, hvor vigtigt det er, at voksne, der har erfaringer i at ideudvikle og gennemføre sammen med børn og unge styrer processerne.

❖ Mere fokus på markedsføring af natur-, kultur- og fritidstilbud

Både Landsbyrådet og Bosætningsgruppen vil arbejde med, at øge fokus på markedsføring af byens natur-, kultur og fritidstilbud som led i tiltrækning af flere frivillige til foreninger og som led i tiltrækning af nye borgere.

Hvad kan vi gøre først?

Indsatser - Natur og fritid

❖ Hundeskoven er på trapperne

I den kommende tid afklares lokalitet- og gennemførelse med kommunen.

❖ Skabe bedre adgang til aktiviteter i naturen

Med den interesse der viser sig for aktiviteter i naturen kan vi undersøge, om der kan etableres en tovholdergruppe, der kan arbejde med de foreslåede aktiviteter.

Indsatser - Kultur og fritid

I samarbejde med foreningslivet, i en tværgående gruppe, kan vi undersøge behov for nye aktiviteter hos brugerne og afprøve nye kulturtilbud.

Ungefokus

Vi skal i dialog med byens unge om deres ønsker til deres egne udfoldelsessteder. Der findes mange puljer, der kan søges til forskellige ungesamarbejder. Vi skal undersøge om initiativet kan ske i samarbejde med skole- og/eller foreningslivet.

Markedsføring

Også her kan samarbejdes med foreninger om mere aktiv markedsføring af tilbuddene i byen. Landsbyrådet arbejder på en opgradering af hjemmesiden bl.a. til formidling af byens tilbud.

INSPIRATION

Inddrag børn og unge

Hvordan unges ønsker og behov omsættes med respekt, hvor de selv er med i udviklingen og gennemførelsen - og derved føler ejerskab - findes der værktøjer til fx

Lokale og Anlægsfondens 25 værktøjer - MAKER METODER

LINK:

bbb-magasin-2017.pdf (loa-fonden.dk)

Aktiv hverdag langs åen

5. IDEKATALOG

- **Sammenfatning af idéer fra borgermøder**

Aktiv hverdag
langs åen

Idékatalog / ønsker fra borgermøder

BYENS UDSEENDE OG FUNKTIONER

BYENS FREMTONING

- Fokus på indfaldsveje og hovedgade (ensartethed og blikfang)
- Mere grønt i hovedgaden
- Rød tråd fra præstestien til park frisør til kirke og station.
- Fornylse kirketorvet fx gamle lygtepæle ned af Kirke Allé
- Gøre noget ved tomme butiksvinduer
- Belysning på Sigeng-torvet, i krohaven, i Holdgårdsparken
- Vedligeholdelse - Anlægget
- Opdatering af legepladser i byen
- Hegn rundt om genbrugspladsen
- Rens op langs å-bredderne og fælde træer

BYGNINGER

- Alternativ bebyggelse, der appellerer til tilflyttere
- Seniorbofællesskaber
- Flere attraktive byggegrunde
- Flere lejligheder
- Nedrivning faldefærdige huse
- Fokus på grøn energi

SERVICE

- Fastholde udbud af dagligvarer
- Ishus på Sigeng om sommeren
- Institutioner på handicapområdet
- Skole med overbygning

TRAFIKFORHOLD

- Flere "fart-bump" ved Skovvej og Stadion Alle
- Flere fodgængerovergange (Herningvej)
- Fartnedsættelse hovedgaden
- Mere plads på fortovene
- Sikker skolevej
- Flere handicap p- pladser
- Asfalt på Sønderbro
- Omfartsvej

MOBILITET

- Cykelsti Sdr. Omme Landevej
- Flere stier og cykelruter (fx mod Bøvl)
- Bedre offentlig transport
- El-standere

BYENS MENNESKER OG FÆLLESSKAB

BØRN OG UNGE

- Samlingssted/ bedre mødesteder for unge, fx. cafeteria i hallen renoveres, klub, togvogn.
- Værksted for unge til knallert motor m.m.
- Få de unge med på råd
- Værested for børn 8-14 år, hvor der hygges på deres præmisser
- Sandkasse på Sigeng-torvet og med sandlegetøj til leg og hygge
- Flere fælles arrangementer til byens børn og unge
- Disko 2000 (festen for de unge)
- Frivillig skolepatrulje ved Herningvej og Vejlevej

ALLE ALDRE

- Styrke, udvikle fællesskabet – nyt blod i foreninger
- Fællesskab på tværs af generationer
- Julebelysning og plante juletræ på hjørnet (klimavenligt)
- Kromarked fremadrettet evt. ved Sigeng
- Kultur fællesarrangementer i det fri ved Sigeng 1-2 gange årligt (foreninger imellem og kirke)

BOSÆTNING OG MARKEDSFØRING

- Fastholde familier / nuværende borgere
- Fokus på at tiltrække børnefamilier
- Fokus på bosætning (med bl.a. flere grunde, alternative byggerier, seniorfællesskab, flere stier)
- Bedre integration af udenlandske tilflyttere

INFORMATION TIL BORGERE

- Opdatering byens hjemmeside
- Stor inotavle og forslagskasse

BYENS NATUR-, KULTUR- OG FRITIDSTILBUD

NATUR OG HISTORIE

- Hundeskov m. fokus på natur (Ansøgning godkendt)
- Vilde blomster i byen
- Historiske gravhøje omkring Sdr. Omme og tværgående natur gennem byen
- Nordre Hede og skov (fængslet) kan blive tilgængeligt
- Bedre brug af fiskeplads og mere natur
- Sti langs åen fra Grindstedvej mod vest

FRITID, AKTIVITET, KULTUR

- Skaterbane
- Mountainbikebane
- Disk golf
- Motion MTB ruter bane
- Legepladser (som i Filskov)
- Udendørs svømmebassin/badesø
- Kælkebakke
- Musikarrangementer (flere) på Sigeng
- Kulturelle tilbud af høj kvalitet
- Fælleshaver, øko, natur
- Nordre hede et sted til støjende aktivitet (skydning)
- Kulturaktiviteter af høj kvalitet (fx vinfestival)

INFO OG TURISME

- Info i byen med aktiviteter, naturruter, shelter, fodbold, spejder, kirke ...
- Kano sejlads – Gør kanomuligheder bedre
- Udlejning af turist cykler/cykler til gratis brug
- Autocamperplads
- Glamping
- Kulturaktiviteter for turister

Aktiv hverdag
langs åen

Kontakt og nyttig viden

KONTAKT

Du kan kontakte Sdr. Omme Landsbyråd, hvis du vil medvirke til at virkeliggøre planens idéer og forslag. Landsbyrådet støtter idéer, der er foreslået i planen og som der kan skabes opbakning til at starte tovholdergrupper eller arbejdsgrupper omkring. Landsbyrådet koordinerer samspillet mellem byens interesser og samspillet med Billund Kommune og Landdistriktsrådet (BLDR). Nogle initiativer igangsætter Landsbyrådet - fx ansøgninger til BLDR. Igangsætning af andre initiativer beror på borgernes opbakning og etablering af arbejdsgrupper.

Kontakt Sdr. Omme Landsbyråd, MAIL: formand@sdr-omme.dk

HJEMMESIDE LINK: [Forside - Sdr. Omme.dk \(sdr-omme.dk\)](http://www.sdr-omme.dk)

RAPPORTER om udvikling i Sdr. Omme

- ❖ **Den første helhedsplan/udviklingsplan for Sdr. Omme** blev udarbejdet i 2011. Planen findes på Billund Landdistriktsråds hjemmeside: [1 \(blldr.dk\)](http://www.blldr.dk)
- ❖ **Kulturarvkatalog** 2013 findes på Bolig- og Planstyrelsens Byfornyelsesdatabase: [dok.pdf \(byfornyelsesdatabasen.dk\)](#)
- ❖ **Områdefornyelsesplan** 2015 findes på Bolig- og Planstyrelsens Byfornyelsesdatabase: [Områdefornyelsesprogram_Sdr._Omme_Billund_Kommune.pdf \(byfornyelsesdatabasen.dk\)](#)

PULJER, der støtter udvikling i landdistrikter

- ❖ **Plan og Landdistriktsstyrelsen / Landdistriktpulje:** <http://www.livogland.dk/>
- ❖ **Realdanias ildsjælepulje / Underværker:** <http://www.undervaerker.dk/>
- ❖ **Lokale- og anlægsskuffonden:** <http://www.loa-fonden.dk/>
- ❖ **Friluftsrådet:** <http://www.friluftsradet.dk/>
- ❖ **Nordeafonden / Liv i det lokale / Børn og unge godt på vej:** [Søg støtte | Nordea-fonden \(nordeafonden.dk\)](#)
- ❖ **NORLYS fondens vækstpulje:** [Ansøg om midler fra Norlys Vækstpulje](#)

Aktiv hverdag
langs åen

Holdepunkter i udviklingen

- ❖ **Hav respekt for det byen er kommet af:** Landskab, å, stationsby, sammenhold, stærk vilje, virkelyst
- ❖ **Hold fokus på byens identitet:** En rigtig lille by (ikke en forstad) aktiv langs åen, tæt på alt, man har brug for i dagligdagen
- ❖ **Hold fast i funktioner, der giver fornemmelse af centrum / identitet og fællesskab**
- ❖ **Maksimer landskabets kvaliteter i byen** – naturen ligger lige foran byens hoveddør
- ❖ **Eksponeer byens liv og fællesskab, sæt trivslen i højsæde** – synliggør flere dagligdagsaktiviteter i byen og landskabet ved åen

UDVIKLINGSPLANEN er udarbejdet af Sdr. Omme Landsbyråd i samarbejde med Plan Gruppen med støtte fra Billund Kommunes Landdistriktspulje

EN STOR TAK TIL: Borgere i Sdr. Omme som har bidraget aktivt med input til planen

Aktiv hverdag
langs åen